

LA PROSTITUCIÓ AL VENDRELL A INICIS DE SEGLE: APUNTS PER A UNA HIPÒTESI DE TREBALL

JOSEP Mª QUEROL I SEGURA

Aquest treball pretén ser una reflexió teòrica i metodològica sobre un tema que està mínimament documentat als arxius municipals. La base del treball està en la sistematització crítica de la documentació; per formular després tot un seguit de futures hipòtesis de treball pendents d'ulteriors comprovacions.

Per tant, no estem enfront d'un tema acabat i arrodonit, sinó justament ens trobem en les seves beceroles.

LA PROSTITUCIÓ AL VENDRELL A INICIS DE SEGLE: APUNTS PER A UNA HIPÒTESI DE TREBALL

ALGUNES PUNTUALITZACIONS

Inicialment, considerem important realitzar algunes consideracions prèvies envers el contingut de les ratlles que tot seguit desenvoluparem en l'exposició:

Pot semblar esperpèntic parlar «d'excuses», però té sentit en el marc de la rigorositat amb la pròpia tasca realitzada abans que sigui sotmesa al criteri d'altres persones. Per tant, cal anar amb compte, aquí no es presenten: teories closes, ni arguments recolzats amb una documentació exhaustiva sobre el tema... qui així ho esperi quedarà decebut. Tot just allò que es presenta és una sistematització crítica de la documentació localitzada (per tant, no de tota la possible), sobre la qual aguantar, amb fils, una hipòtesi de treball futura, unes pistes que permetin desenvolupar —si s'escaïés— una investigació futura sobre el tema; tema que es troba al Vendrell tot just a les seves beceroles.

MARC HISTÒRIC EUROPEU

El discurs històric, de la mateixa manera que ha marginat sectors socials, expressions culturals, modus de vida i formes de resistència o

organització per considerar-les de nul·l interès, ha fet quelcom semblant amb la història de les dones en general, posant moltes vegades en relleu visions estereotipades o simplement mostrant la seva absència o invisibilitat en el procés històric.

Aquests efectes negatius s'han multiplicat i accentuat en el cas de la prostitució, de tal manera que per conèixer la seva problemàtica tenim enormes dificultats a causa del poc cas que se li ha fet, la manca de documentació, estudis... Això quan no s'ha envoltat el tema de falsos pudors, tabús acadèmics i moralitats reaccionàries. També caldrà valorar aquests elements en enfrontar-nos al tema.

Des de la meitat del s. XIX, tot un seguit de corrents higienistes i mèdico-socials demanden la regulació normativa de la prostitució, i no limitar el seu control a àmbits estrictament judicials (sinònim de considerar el fenomen delictiu), sinó crear institucions estatals —i a ser possible públiques— especialitzades en aquest camp. Destacarem dos corrents:

a) Els Higienistes: preocupats per la regularitat en la transmissió de malalties a causa de la prostitució. Per això es proposen de controlar-la. D'aquest corrent destacarem dos estudis (entre altres): ESLAVA, R., *La prostitución en Madrid* (1900) i HAUSER, Ph., *Madrid bajo el punto de vista médico-social* (1902).

b) L'Antropologia Criminalista (d'origen italià): des de la perspectiva de la consideració i constatació que és un fenomen intrínsecament negatiu, i que com a tal cal controlar-ho. En destacarem un estudi: DE QUIRÓS i AGUILEDO, *La mala vida* (1901). Aquest corrent serà el predominant a Espanya, tot i les influències que podem detectar de la primera.

Socialment, la proletarització, depauperació de les classes subalternes; la crisi finisecular de finals del s. XIX al camp, etc... generarà una font de conreu de prostitució. Que si és mal vista per les classes burgeses, alguns estudis dels profs. Mary Nash, Matilde Cuevas, Luis Otero o E.P. Thompson demostren llaços de solidaritat no escrita però sí explicitada entre les classes subalternes.

El fet de realitzar una quantificació global del fenomen no és pas fàcil. De totes maneres, la prof. Soto ho ha intentat amb els següents resultats:

Alcaldia constitucional de Vendrell

Relació de las propietatias que existien en esta Alcaldia municipal

Nombre de las propietatias	En Domicilio	Edad	Estado	Residencia
Pita Aguirre Cortina	Castellón, 70	40	Altera	Narciso
Maria Uby Rausch	"	25	D.	Lerona
Maria Pizón	"	25	D.	Blot
Josefa Vertan	"	23	D.	Rausch
Jaime Benito Benavides	"	24	D.	"
Ante Rausch Rausch	"	25	D.	Valencia
Camacho Rausch	"	25	D.	fundon

V. Vendrell 20 junio 1910
El Alcalde

Cens de les meretrices radicades al Vendrell l'any 1910.

<u>Any</u>	<u>Quantitat (en milers)</u>
1900	24.738
1920	13.476

Les dades pateixen de dues mancances: solament fan referència al total de les grans ciutats (per tant, no tenim cap dada del camp) i estan fetes sobre censos no rigorosos de l'època.

Feta, doncs, aquesta ràpida repassada que ens engloba el fenomen en una òptica general, passem ara a l'estudi concret del cas vendrellenc.

LA DOCUMENTACIÓ

Docs blocs componen la documentació localitzada, són dos dietaris, que s'autoanomenen: *Sección Higiene* (de 1894 a 1916, amb un forat que va de 1903 a 1909) i *Diario* (de 1917 a 1940, dades posades sobre un vell llibre del Jutjat Municipal d'Esplugues, que intueixen una certa «deixadesa» en l'organització local d'aquells moments).

Hi localitzem les següents informacions: nom i cognoms, edat, dia d'alta i baixa, ama o pupil·la, casades o solteres i lloc de procedència. Caldrà matisar que no sempre obtenim totes les dades, ja que moltes vegades tenim material irregular: si són ama o pupil·la, o casada, o soltera és una informació que es presenta irregularment i, per tant, de difícil comentari. Per sintetitzar alguns d'aquests elements hem confeccionat un quadre resum de variables quantificables significatives.

L'altra font d'informació és una *Orden del Ministerio de Gobernación*, de la qual destacarem els següents punts:

- 1) Derogació de la llei de 24 de novembre de 1907.
- 2) Cal que totes les dones que exerceixin quedin registrades al registre civil amb: edat, foto, noms...
- 3) Totes les cases han de tenir: metge (que pagarà la mestressa) i un registre (que estarà a disposició de clients i autoritats).
- 4) Els metges han de ser tècnics higienistes en prostitució.

Entrada

n.º 105

Ruego a V. se digna remitir a este Juzgado informe de conducta de Maria Merida Alvarez dueña del llamado "Bar Cartagena" en esta villa procesada en causa por corrupción de menores.

Dios gué a V. m.º a.
Vendrell 9 Octubre 1924

 José María

Excmo. Sr. Alcalde Presidente del Ayuntamiento de Vendrell

Requisitoria del Juzgado de Primera Instancia del Vendrell dirigida a l'alcalde, en la qual es demana un informe sobre la conducta de la propietària del Bar Cartagena, acusada de corrupció de menors.

- 5) Les dones que vagin per lliure han de portar un cop a la setmana un certificat mèdic a l'Ajuntament.
- 6) Calen comissions de seguiment municipals, perquè ningú no faci trampa.
- 7) Cap metge cobrarà per atendre-les (tret del tercer supòsit).
- 8) L'Ajuntament controlarà i evitarà escàndols públics.

Podem pensar que aquestes mesures obeeixen a raons mèdico-higièniques, o progressistes. Res més lluny de la veritat, la *Orden* té com a objectiu agrupar tot un seguit de legislació dispersa anterior, refundre-la, i crear un cos únic jurídic, amb la finalitat de controlar una «indústria perillosa», una plaga social antiga i immoral, per evitar que la raça es contagi dels mals que comporta aquella pràctica. Per tant: consideren que és un fenomen inextingible a la societat, i que cal prendre mesures per evitar les malalties. En aquest cas podríem veure com es combinen les dues postures abans citades: d'una banda, la consideració de l'actuació mèdica contra la propagació de malalties i, d'altra, la creença de l'existència d'un fenomen negatiu i inevitable en la mateixa societat que cal ser controlat (sobretot els punts sisè i vuitè).

QUADRE RESUM DE VARIABLES QUANTIFICABLES SIGNIFICATIVES

Anys	Taxa neta Prostitució en %	Total global	Edat mitjana significativa
1894	11,82	11	—
1895	18,27	17	—
1896	13,97	13	—
1897	21,50	20	—
1898	15,05	14	—
1899	9,67	9	—
1900	15,05	14	—
1901	23,65	22	—
1902	19,35	18	—
1903	6,45	6	—
1909	18,27	17	—

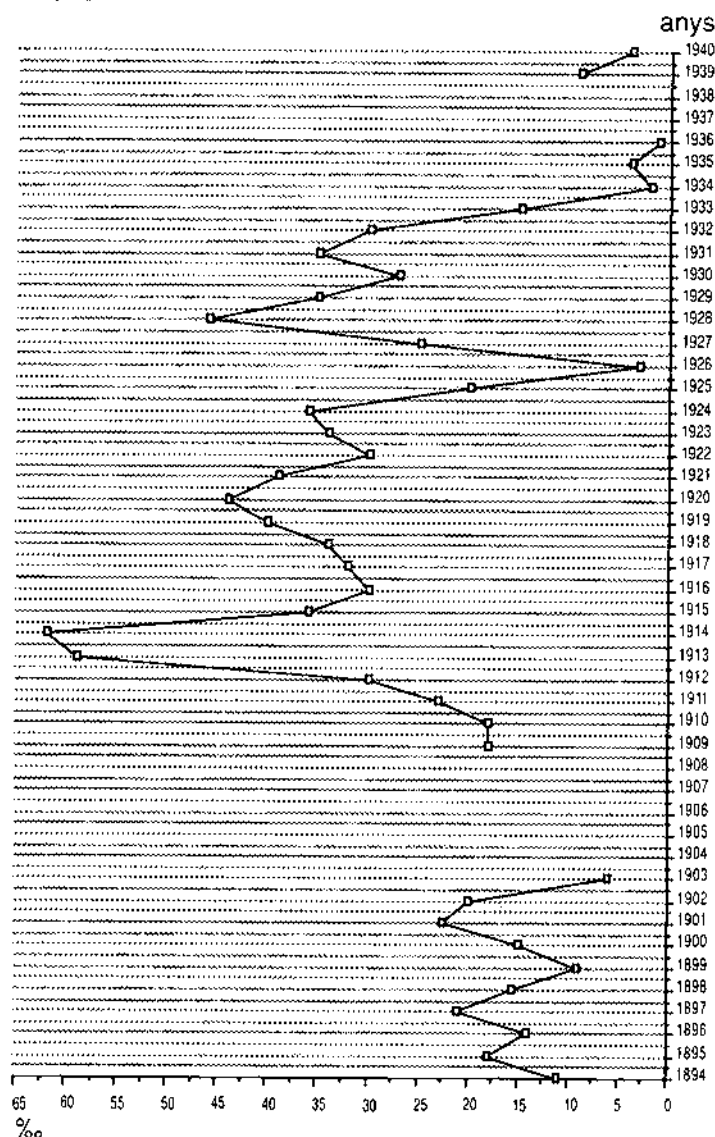
Anys	Taxa neta Prostitució en %	Total global	Edat mitjana significativa
1910	18,27	17	26,88
1911	24,73	23	28,17
1912	31,18	29	25,13
1913	59,13	55	25,51
1914	62,36	58	25,84
1915	36,55	34	25,91
1916	30,10	28	26,96
1917	32,25	30	25,88
1918	36,55	34	28,70
1919	40,86	38	26,15
1920	49,46	46	26,43
1921	39,78	37	28,54
1922	29,03	27	25,60
1923	34,40	32	26,81
1924	36,55	34	27,05
1925	20,43	19	26,21
1926	3,22	3	28,30
1927	25,80	24	27,91
1928	47,31	44	26,77
1929	35,48	33	28,57
1930	27,95	26	30,30
1931	35,48	33	29,63
1932	30,10	28	26,96
1933	16,12	15	28,93
1934	2,15	2	—
1935	3,22	3	—
1936	1,07	1	—
1939	11,82	11	28,81
1940	5,37	5	25,40

Fonts: *Diario i Secció de Higiene*.

Elaboració de l'autor.

EVOLUCIÓ DE LA TAXA NETA PROSTITUCIÓ

Font: Sección Higiene
Diario

ALCALDÍA CONSTITUCIONAL

de
VENDRELL

Número .....

Los vigilantes nocturnos Antonio Serramia Vives, y Ramon Aran Oliveras, me denuncian, que en la noche del 26 del actual fue requerido a auxilio por la dueña de la casa de leonicinio Maria Merida, que vive en la calle de Castiar 70 de esta villa para reprimir el escándalo que habian promovido los vecinos de esta villa, que al respaldarse relacionan, rompiendo muebles y aseres de la tenenda de la citada dueña y faltando y profiriendo frases injuriosas contra la citada.

Por si de los hechos denunciados se dedujera la falta prevista en el libro tercero del Código penal, lo pongo en su conocimiento a los efectos que procedan.
Dios guarde a V. muchos Años
Vendrell 28 de Abril 1926.

Br. Juez Municipal de esta villa.

Denúncia dels vigilants nocturns del Vendrell contra una veïna de la mateixa vila, Maria Mérida, propietària d'una casa de leonicini, per escàndol públic.

Tot seguit analitzarem algunes de les diferents dades que es desprenen de la documentació: edat, estada, lloc de procedència. Per finalitzar amb una síntesi i conclusions generals.

EDAT

Aquest tipus d'informació, cal considerar-lo orientatiu, a causa que diversos elements ens fan pensar en la no excessiva rigorositat a l'hora de recollir aquesta dada. Per exemple, trobem persones que vénen del mateix lloc, es diuen igual i vénen per les mateixes dades, i en canvi «perden» anys. Exemple:

<u>Any registre</u>	<u>Edat apuntada</u>
1913	30
1914	26
1915	25
1916	25
1917	25

Mentre que en altres les dades semblen correctes. Exemple:

<u>Any registre</u>	<u>Edat apuntada</u>
1913	26
1914	27
1915	28

La realització de l'edat mitjana tant any per any com en conjunt permet veure com, teòricament, aquesta estaria entre els 25 i 28 anys. I aquesta serà una dada que utilitzarem, de manera no dogmàtica, ja que si considerem que l'esperança de viure en néixer (E_0) era d'uns 45 anys, l'edat mitjana seria més elevada que la meitat hipotètica de la vida de les dones, quan la tendència a la prostitució es dona quan un és més jove i no quan ha passat la meitat de la seva vida. Per tant, aquestes dades sobre l'edat, cal considerar-les amb un alt grau d'ocultació, i en tot cas plantejar l'edat mitjana (que sempre és més poderada) amb una certa

REGLAMENTO

del

Servicio de Higiene de la Prostitución

de la villa de

VENDRELL

tendència a ser reduïda. Els motius de l'ocultació poden ser diversos: des de la prohibició de treballar a baixes edats, l'ocultació d'edats massa elevades, etc...

ESTADA

Primer cal puntualitzar que de 1894 a 1916 no tenim dades d'aquest tipus perquè en el volum anomenat *Sección Higiene* les dades no apareixen.

L'amplitud de la durada està entre 0 dies i 2 mesos. Segurament els zero dies s'explica per l'obligació d'apuntar-se, encara que l'estada no fos continuada, i pot donar-nos una certa idea d'interrelació entre diferents cases o simplement solidaritat que permet l'estada momentània mentre es fa camí.

Per èpoques de l'any, podríem sintetitzar:

<u>Grup mesos</u>	<u>Volum registrat</u>
Gener/juliol	màxim
Agost	transició
Setembre/desembre	augment progressiu (sense agafar gener/juliol)

Tret del cas de l'agost (mes d'aturada general per excel·lència ja en aquelles èpoques), en els altres podríem intentar relacionar-ho amb el cicle agrari:

a) Tot i no ser el Penedès una zona cereària, als mesos de juny-juliol es nota una aturada, possiblement lligada a la recol·lecció d'aquest cereal.

b) El cas del setembre és molt més clar, ja que és el mes de la vema i elaboració del vi. En aquest mes es donen els nivells més petits de l'any sense excepcions.

Per tant, no considero descabellada del tot la possibilitat d'introduir el factor cicles agraris en l'estudi del fenomen.

Una de les pàgines d'un lligall, sense títol, on, sens dubte, es troben les fotografies de les meretrícies inscrites al llarg dels anys a la Secció d'Higiene de la Prostitució de la Junta Local de Sanitat del Vendrell. La numeració arriba al dos-cents trenta-tres.

LLOC PROCEDÈNCIA

Respecte a les zones de procedència, jo penso que es podrien dividir en quatre grans grups:

a) Procedents de zones industrials: Barcelona, Bilbao, Reus, Tarragona... segurament expulsades a causa de processos de saturació de mà d'obra proletària.

b) Zones agràries. Farem alhora dues subdivisions:

b.1. L'horta valenciana.

b.2. Zones bladeres castellanès.

Les causes podrien obeir a dos fenòmens: la crisi agrària de finals del s. XIX, inicis del s. XX (finisecular anteriorment citada) que obliga a emigrar a una part important de la població del camp. I els processos —lents— de proletarització industrial de la mà d'obra excedentària del camp espanyol.

c) Zones d'escassa aportació. Com ara Galícia, a causa, segurament, de la tradició de migracions masculines transoceàniques, fet que ha generat unes estructures socials fortament matriarcalitzades, i on no es dona expansió de mà d'obra femenina.

d) Estrangeres. També aquí podríem fer subgrups:

d.1. Excolònies espanyoles: Marroc, Cuba, Mèxic...

d.2. Països de proximitat geogràfica: França, Itàlia.

MANCANCES

La informació fins aquí presentada presenta les seves llacunes que hem intentat anar detectant. Però, al mateix temps, trobem a faltar dades sobre els temes següents:

— La prostitució de fora de les cases.

— La prostitució de les dones del Vendrell (tots els noms i els seus corresponents llocs d'origen són de fora del poble).

– Pels períodes de 1924-26, 1935-36 i 1940, podem considerar les dades gens fiables, i curiosament coincideixen amb períodes poc «brillants» de la nostra història: inici dictadura de Primo de Rivera, el bienni negre del 1934-36 i l'inici del franquisme, a partir del qual desapareixen les anotacions.

– No tenim documentació respecte a dos temes importants:

a) Els controls mèdics: es realitzaven, sí?, no? Hi ha informes?

b) Quin control feia l'Ajuntament de l'ordre públic?

– Les preguntes, i les qüestions a completar podrien ser moltes, però algunes d'elles podrien ser contestades en cas de fer una recerca més exhaustiva en els arxius municipals, on, segurament, es podria trobar molta més documentació. Per diverses raons, aquesta tasca resta encara per fer.

CONCLUSIONS

Més que conclusions, cal apuntar que es tracta d'hipòtesis en el millor dels casos i simples intuïcions en el pitjor.

Nosaltres creiem que difícilment és rendible per a una persona de Zamora o València desplaçar-se a un poble com el Vendrell per guanyar-se la vida. La idea més plausible seria l'existència de circuits estables i regulars de rotació de prostitució; les dades així semblen apuntar-ho: persones que repeteixen, estades de pocs dies, controls d'entrada i sortida (la qual cosa no invita a pensar en estabilitat)...

Poca cosa es pot dir més sobre el tema: condicions de vida, clients, malalties, origen social... perquè en aquest, com en altres temes, estem tot just a les portes del coneixement. Que sigui per poc temps.

APÈNDIX

REGLAMENTO

del

Servicio de Higiene
de la Prostitución

de la villa de

VENDRELL

REGLAMENTO

CAPITULO I

Objeto del Reglamento

Artículo 1.º De conformidad con lo prevenido en la R. O. de 13 de Marzo de 1918 se crea en este Municipio bajo la dirección de la Junta local de Sanidad una Sección especial de Higiene de la prostitución o profilaxis antivenéreo que tendrá por objeto amínorar en lo posible los males de la prostitución, evitar los perjuicios que su libre desarrollo causa a la salud pública e impedir las consecuencias funestas para la moral que sus manifestaciones dan lugar.

CAPITULO II

De las mujeres públicas

Art. 2.º Se considerarán como prostitutas

— 4 —

y como tales sometidas a las disposiciones de este Reglamento, todas las mujeres que cohabitan mediante retribución.

Art. 3.º Las mujeres que se dediquen a la prostitución deberán inscribirse en la Sección de Higiene especial.

Art. 4.º Toda meretriz inscrita se le entregará una cartilla previo el pago de dos pesetas y acto continuo será reconocida por el Médico Inspector correspondiente, abonando la visita para dicho servicio.

CAPITULO III

De las casas toleradas y sus amas

Art. 5.º Se tolerarán las casas de lenocinio cuyo permiso y apertura haya sido solicitado y aprobado por la Junta local de Sanidad con el V.º B.º del Sr. Gobernador e Inspector provincial de Sanidad.

Art. 6.º No podrá establecerse casa alguna de prostitución cerca de los templos, establecimientos de enseñanza, de beneficencia o de religiosos, ni tampoco en sitios céntricos o concurridos de la población, ni ostentar distintivos en

— 5 —

la fachada que indiquen el objeto a que se dedica.

Art. 7.º Las amas de las casas son responsables de los escándalos en las suyas así como de las pupilas o mujeres que tengan en las mismas.

Art. 8.º La ocultación de una mujer en una casa tolerada y mas si resultara enferma de una afección contagiosa o hubiese sido dada de baja por el Médico Inspector por cualquier otra causa, constituirá una falta grave para la dueña de la misma.

Art. 9.º Las amas de las casas toleradas darán parte a la Alcaldía dentro el preciso término de veinticuatro horas de la entrada y salida de las huespedes acompañando los documentos necesarios.

Art. 10. En los días y horas señaladas para reconocimiento de las pupilas procurará tenerlo todo dispuesto y que no falte nada para el buen servicio.

Art. 11. Las amas o dueñas de las casas sufrirán igual castigo que sus pupilas por las infracciones reglamentarias que estas cometiesen.

— 6 —

CAPITULO IV

De las meretrices

Art. 12. La inscripción será siempre obligatoria para toda meretriz haciendo constar su nombre, edad, estado, naturaleza, oficio y domicilio anterior no permitiéndolo ser inscritas y por lo tanto serán entregadas a sus padres o tutores las menores de edad.

Art. 13. Las meretrices serán visitadas y reconocidas en su domicilio dos veces por semana y siempre que lo crea conveniente el Médico Inspector.

Art. 14. Toda meretriz tendrá la obligación de proveerse de cartilla o cédula de reconocimiento, teniendo la obligación de presentarla durante la visita al Médico Inspector para acreditar el estado sanitario de la inscrita; a los agentes de la Autoridad y personas que deseen enterarse de su estado de salud.

Art. 15. Toda prostituta atacada de enfermedad venereo-sifilítica o de cualquier otra enfermedad contagiosa será dada de baja y retirada del servicio, haciendo constar la enfermedad causa de la baja procediendo a su curación en establecimiento adecuado para el efecto.

— 7 —

Art. 16. Las mujeres inscritas que se hallaren enfermas de afección no contagiosa podrán curarse en su domicilio, si a juicio del profesor higienista la casa reúne condiciones al efecto; en caso contrario será trasladada al Hospital abonando su estancia de su peculio.

Art. 17. Toda mujer inscrita que se hallare embarazada de mas de siete meses será dada de baja y mediante certificación del Médico higienista será conducida a establecimiento benéfico o casa de Maternidad.

Art. 18. Las mujeres inscritas no podrán concurrir a ningún café, bailes, ni establecimientos públicos ni a los paseos, y sitios muy concurridos de la población, ni tampoco a los espectáculos públicos.

CAPITULO V

Sección administrativa, facultativa y de vigilancia

Art. 19. En la Secretaría de la Junta local de Sanidad se llevará un libro registro de las casas y de las mujeres con separación y otro de contabilidad.

Art. 20. Los ingresos se harán por libros-

— 8 —

talonarios y serán en concepto de reconocimiento de vivienda y de las pupilas de cuotas de inscripción, pago de las cartillas, multas, etc. y su importe será retenido por un Tesorero nombrado por la Junta municipal de Sanidad, haciéndose cada mes la distribución de los fondos, que serán destinados exclusivamente a fines del servicio.

Art. 21. El personal facultativo llevará un libro general de reconocimientos en la cual se anotará por día, el resultado de las visitas, expresando en el mismo los nombres de las mujeres sanas y las que hubiesen sido bajas de afección contagiosa, de enfermedad común o de embarazo.

Art. 22. Queda terminantemente prohibido al Médico higienista asistir a las mujeres inscritas en ninguna de sus enfermedades ni mucho menos en las contagiosas a excepción en que fuesen hospitalizadas o tratadas en establecimientos públicos destinados a la curación de las enfermedades venéreo-sifilíticas.

Art. 23. Si por ausencia, enfermedad o por otras circunstancias el Médico higienista no pudiera pasar la visita reglamentaria dará parte al Sr. Alcalde, encargándose de dicho servicio el suplente designado anteriormente y en caso

contrario el que el Alcalde designe asesorado por la Junta municipal de Sanidad.

Art. 24. El personal de vigilancia se compondrá del número de dependientes del municipio necesarios para el servicio pero de un modo especial será nombrado un agente municipal que ejerza la vigilancia de las mujeres inscritas persiguiendo la prostitución clandestina. Al mismo tiempo acompañará el Médico Inspector en los reconocimientos sanitarios, prestándole cuantos auxilios necesitare para el desempeño de su cometido.

CAPITULO VI

Penalidades

Art. 25. Las dueñas de las casas toleradas que faltáran a algunas de las prevenciones contenidas en este Reglamento serán castigadas con la multa de veinticinco a cincuenta pesetas y si reincidieren, con el duplo de la pena correspondiente a la falta. En las mismas penas incurrirán las que falten a las consideraciones debidas a los agentes nombrados para la vigilancia, así como a los Sres. Médicos Inspectores.

— 10 —

Art. 26. Toda meretriz que faltara a los reconocimientos sanitarios será penada con la multa de cinco a veinticinco pesetas o expulsada de la casa.

Art. 27. Se prohíbe terminantemente que la mujer dedicada a la prostitución sea menor de edad, imponiendo a la dueña de la casa tolerada la multa de cincuenta a cien pesetas.

Art. 28. Queda terminantemente prohibido admitir en las casas de prostitución a varones menores de diez y siete años incurriendo en multa de cincuenta pesetas la dueña del establecimiento que lo admitiera.

CAPITULO VII

Disposiciones varias

Art. 29. Todo individuo atacado de enfermedad venereo-sifilítica debe dar parte a la Autoridad sanitaria, expresando el lugar donde ha sido contraída la dolencia, con el fin de orientar a los encargados del servicio en la persecución de las mujeres enfermas y evitar mas facilmente la propagación del contagio.

Art. 30. No podrá autorizarse la apertura

de ninguna casa de prostitución, sin el previo informe favorable del Inspector municipal de Sanidad, respecto a las condiciones higiénicas y de salubridad del local, quedando sujetas dichas casas a la visita periódica por el mismo Inspector, confirmando el buen estado de limpieza, aseo e higiene de sus habitaciones, y además revisará los utensilios y medios profilácticos y antisepticos de que deben estar provistas. La prestación de dichos servicios se ajustará en cuanto a retribución a lo que dispongan las leyes generales y especiales de la Nación.

Artículo adicional. Interin no se halle cubierta oficial y reglamentariamente la plaza de Médico encargado del servicio especial de Higiene de la prostitución de esta población por algún facultativo perteneciente al Cuerpo de Médicos de la profilaxis de las enfermedades venereo-sifilíticas, la Junta municipal designará el Médico que haya de practicar los servicios de reconocimiento, teniendo en cuenta los derechos que pudiera tener adquiridos el que actualmente los viene desempeñando desde hace muchos años.

Vendrell 10 de Junio de 1927.—Por la Junta de Sanidad.—El Alcalde, *José Vilanova*.

— 12 —

Don Rafael Escofet Mañé, Inspector Municipal de Sanidad de la villa de Vendrell.

CERTIFICO: Que la Junta Municipal en pleno en sesión celebrada el día diez del actual, acordó prestar su aprobación al proyecto de Reglamento de Higiene de la prostitución que antecede, y que se someta al Ayuntamiento pleno primero y las autoridades provinciales mas tarde, por si merece su sanción.

I para que conste expido la presente que visa el Sr. Alcalde en Vendrell a quince de Junio de mil novecientos veintisiete. — *R. Escofet.* — V.^o B.^o El Alcalde, *José Vilanova.*

Don Miguel Company Miquel, Secretario del Ayuntamiento Constitucional de la villa de Vendrell.

CERTIFICO: Que el Ayuntamiento pleno en sesión celebrada el día veinte del actual, acordó aprobar el reglamento que precede y para el servicio de Higiene de la prostitución de esta villa.

Y para que conste y surta sus efectos se expide la presente que visa el Sr. Alcalde en Vendrell a veinticinco de Junio de mil novecientos veintisiete. — *Miguel Company.* — V.^o B.^o El Alcalde, *José Vilanova.*

Aprobado por la Comisión Permanente la Junta Provincial de Sanidad, en sesión celebrada el día 3 del corriente mes.

Tarragona 20 de Febrero de 1928. — P. A. de la C. P. El Secretario General, *Dr. Lopez Comas.*

Hay un sello que dice: Comisión Permanente de Sanidad. Tarragona.